

PRESSITEADE
28.05.2010

Joba hummõn tulõ 3300 lauljaga Uma Pido

Hummõn, 29. mail peetas Põlvah järjekõrrah tõnõ Uma Pido, minkast võtt ossa inämb ku 3300 lauljat. Laulu- ja rahvapido nakkas jo päiv varramba nakatuspääväga ni tipnõs 29. mai õdagu pääkontsõrdiga Indsikurmu laululava pääl. Kavah om pall'o tegemist kogo perele. Uulidsakontserdi' ni mitmõ' tõsõ' ettevõtmisõ' omma' ilma rahalda. Pilet tulõ osta õnnõ õdagudsõlõ pääkontserdile.

Lavastaja Raivo Trass kõnõlõs Uma Pido ettevalmistuisi käügi kottalõ, et tõist Umma Pito om ette valmistõdu terve aastaga: valitü võrokeeline lauluvara, kõrraldatau sõnomivõistlus, pidojuhtõ valiminõ ni tandsõ luuminõ. „Ütisproovi' omma' näüdänu', et tahtminõ ni iso laulda' võro keeleh om perädü. Huvi ni hasart innenägemäldä. Uma Pido erilisüs om muusiga, laulu, tandsu ni sõna ütisivägi, miä Põlva Indsikurmu laulupaah esierälidsõ tujo luu. Niimuudu olõ-i laulupito innemb tettü, nüüd tä tulõ ja vägevähe,“ kõnõlõs Trass kokkovõtvalt.

Uma Pido om hariligust veidü tõistmuudu laulupido, selle et nigu mineva kõrra Uma Pido, astva' päält opnu laulukuurõ kontsõrdil Indsikurmu laululava pääl üles mehe' mõtsast. Näile tulõva' viil seltsi naasõ' nurmõst naisikuur ni kunnakoori', miä omma' kokko pant sugu-, selts-, sõprus- ni kogokundõst. Kontsõrdi saatõansamblis om Folkraüss ni perän laulupido põhikontserti lätt pido edesi simmaniga, koh mängvä' Tartese Heino ni sõbra'.

Kõrraldaja' pallõsõ' külälisil kontsõrdilõ tulõmisõs aigu võtta ni kannatlikku miilt hoita – nii saati segämäldä auto Indsikurmu parklahe panda, pääsupileti osta, kotussõ valli ni uma sõbra' ja tutva' üles otsi. Projektijuht Ojari Triinu tulõtas pidoliisile miilde, et kell 18.00 nakkas Põlva järve veerest liikuma esinejide rongkäük, midä mass kimmähe tervitämä tulla'. "Ja pidotujo tulõ ütlen võtta – tuu om meelega mõista!" ütles Ojar.

Laulupido tunnus

Tinavuaastagasõ laulupido tunnusõs om valitu lõõtspill, selle et lõõdsamäng om Lõuna-Eestih jälleki vahtsõst tuntust kogomah. Ka tahõtas niimuudu meeled pitä' Põlva kihlkunnast peri legendaarsõst Teppo Augustit ni timä luudu nn Teppo tüüpi lõõtspilli. Lõõdsa suurõ maketi tei Saverna lõõdsameistri Tartese Heino kunstnigu Hõraku Toomassõ kavandi perrä ni seod kantas Uma Pido rongkäügih 29. mail.

Indsitaja'

Indsitaja' omma' Põlva kunstikooli opilaisi tett maski', mink tegemise man om pruugitu vanapaprõ massi ja kriidipulbri ja liimi segu. Põlva kunstikooli juhataja Anne Prangel ütles, et indsitajide luuminõ sai alostusõ arotusõst, et Põlva liinan peetas seo aastak perimüsaastat, a miä tuu perimüs sõs tegeligult õks om? "Nii saivaki valmis indsitaja', kiä pito päältkaejidõ keskest kaese'," kõnõlõs Prangel. "Kae' ja kullõ – su pääle hengäs kõik luudus, kõgõl om heng. Puiõl, hainal, tsirkõl, eläjil... Pidost saava' ossa ka nimä' Indsitaja' omma' ku luudushengelidse' - ega nailõ kõigilõ vast ei miildü tuu, miä inemise tegevä'. A naidõga om võimalik kuun ellä'. Kohanema piämi sõski mi, inemise'. Indsitaja' sõs indsitasõgi. Mõni kur'alt, mõni lahkõlõ ka mõni kavalalõ."

Lõugahusõ pikendüs

Puulbä, 29. mail kagonõsõ Põlvahõ laulukoori' ni Lõuna-Eestist ku ka muialt Eestist ja vällämaalt, et maaha pitä' väkev võrokeeline laulu- ja rahvapido ni seoga näüdätä umakeelitse kultuuriruumi tähtsüst. Pido lõugahus "Ku keskkotus kimmäs, sõs ladva' laulva'", sümbolisiiir võrokiilset kultuuri nigu elojõulist puud. Seo aastaga aga valiti lõugahusõlõ pikendüst, miä avitanu ka Kagu-Eesti küläliisil võro keelest ja meelet parõmbide arvo saia'. Võistlusõlõ jõudsõ kokko 17 tüüd, kõgõ parõmbas tunnistõdi Võro Kreutzwaldi Gümnaasiumi eesti keele oppaja Linnamäe Helena lõugahusõ pikendüs. Lavastaja Trassi Raivo kasutas nii võitnu tüüd ku ka tõisi põnvõit lõugahuisi pikendüisi Uma Pido kontsõrdi lavale säädmisel.

Nakatuspäiv

Seo aastak nakkasõ innepido-tegemise' jo 28. mail Uma Pido nakatuspäävägä. Sõs omma' kontserdi' Põlva Maarja kerikoh; keskliinah kupatasõ' mäest alla mootorilda nelärattalisõ' sõiduriista', Põlva Kaubamaja takah om võrokiilne popkontsert, koh astva' üles ansambli' Lõkõri' ja Ummamuudu. Ja sõs, ku päiv mõtsa taadõ lätt, pandas Taivaskuah MTÜ Mõnusam Elu ja Haanimiihi Nõvvokua iistvõtmisõl palama laulupido tuli, midä hoiõtas Taivaskuah rahvalaulu, -juttõ ja muusigaga kooni pido rongikäüki minekuni.

Päävåkava

Puulbä, 29. mail nakkas päävåkava jo kell 8.00 hummogu, ku tetäs vallalõ Uma Pido laat Põlva liina staadioni pääl. Kell 9.00 alostas ummi tegemiisiga laadalava, koh astva' üles mitmõ' muusiga- ni tantsugrupi'. Päävåkavah om uma kotus ka käelisel tegevusel – laadal saa ossa võtta nii lõõdsaehtituse, kõlapille- ja saviopitarõst, rahvalauluopitarõ lõüdvä' inemise' Põlva Muusigakooli mant.

Muusigalisõ' numbri' omma' ka Põlva Kaubamaja takah liinalaval, koh muuhulgah esinise' Uma Laul II võitja' ja osavõtja'. Kell 18.00 alostas Põlva järve veerest minekit pidorongikäük Indsikurmu ni kell 19.00 nakkas pääkontsert Indsikurmu laululava pääl.

Kõrraldaja' soovitasõ' kaia ka Põlva Päivi kavva, miä om üleväh Põlva liina kodolehekülle pääl.

Lauluvara

Lauluvara om tävvenisti võrokiilne, kiräkeeleh laudas õnnõ hümn. Inämbjaolt omma' võrokiils' ka ülesastmisõ' laadu pääl, kerikoh, liinalaval ku ka tüütärõdõh. Õdagudsõ pääkontserdi kavah omma' rahvalaulu', klassigalisõ' koorilaulu' ni vahtsõmba' kuurõlõ säetü' laulu'. Om laulõ, midä tiidvä' kõik ja ka sääandsit, midä suurõmb jago küläliisist kuuld koorisäadeh edimäst kõrda – nt eelmise kõrra Uma Laulu võidulaul "Lodi tuu ja lodi vii".

Kunnakoori'

Opnu koorilauljido kõrval astva' seokõrdsel Uma Pido üles ka "kunnakoori'", miä omma' kokko pant sugu-, selts-, sõprus- ja kogokundõ viisipidäjist liikmist. Kunnakuurõh olõminõ and inemiisile, kiä parhilla koorilauluga ei tegele, sõski võimalusõ nii Uma Pido rongkäügih marssi ku ka Uma Pido pääkontserdil ütehelüliidsi laulõga üles astu. Uma Pido pand' hinnäst kirja kokko 16 kunnakuuri 230 lauljaga. Edimäst pall'õdõh koorilaulõga sina-pääl olijido seeh üllätüst tekütänü projekt om hinnäst õigustanu: 21. mail toimunu kunnakuurõ ütispruuv näüdas, et "kunnõl" omma' laulu' selge' ni elevants kinkägi kõrva pääle astnu ei olõ. "Ütisproovih oll' õkva tunda', et kotoh om isoga har'õtõ", ütäl' kunnakuurõ üldjuht Otsari Silja.

Uma Laulu võistlus

Uma Pido pääväprogrammih tulõ ettekandmisõlõ ka laulõ, miä esitedi laulupido ettevalmistusõ raamõh kõrraldõdu umakeelitside laulõ võistlusõlõ Uma Laul II. Ütistüüh Eesti Kirändüsmuuseumi ja MTÜga Võro Noored Mehed seo keväjä jälleki toimunu ummamuudu lauluvõistlusõlõ tull' kokko 28 laulu, mille hulgast avvutasustati kõgõ parõmbit erinevih jaotusih. Uma laulõ käevä pruuvmah näütüses Kalkuni Mari, Ilvese Aapo, Rahmani Jan, Contra jt. Võistlusõlõ saadõt käsikirä' ja võistluskontsõrdi filmilint anti üle Eesti rahvaluulõ arhiivilõ.

Kõrraldaja' ni tugõja'

Võrokiilse laulupido Uma Pido kõrraldajis omma' MTÜ Võro Selts VKKF ütistüüh Võro Instituudi, Põlva Liinavalitsusõ, Põlva ja Võro maavalitsuisi ja Põlva kandi MTÜde ja seltse ni kultuurielo iistvõtjidegä. Uma Pido meediapartnõri' omma' Maaleht, Eesti Ekspress, Uma Leht, Võrumaa Teataja ni Raadio Marta.

Ettevõtmist tugõva' Eesti Kultuurkapital (rahvakultuuri sihtkapital, Võro ja Põlva maakundõ ekspertgrupi'), Kultuuriministerium, Rahvakultuuri arõndus- ja oppõkeskus, Piiriveere Liider, Võromaa Partnerluskogo, Võro Instituut, Võro ja Põlva maavalitsusõ', Võromaa ja Põlvamaa umavalitsuisi liidu', Võro, Rāpinä, Taheva ja Sõmmõrpalo vallavalitsusõ', Nopri Meierei, Lõuna Pagarid, Arke lihatõõstus ja Loovagentuur Maailm.

Lisateedüs:

www.umapido.ee

<http://umapido.wordpress.com>

Parderi Mari-Liisa, pressipäälük

tel 505 2517, e-post mariliisa.p@gmail.com

Ojari Triinu, pääkõrraldaja

tel 533 22 153, e-post triinu.ojar@wi.werro.ee

Tiidmises toimõnduisilõ

Uma Pido pressikeskus om vallalõ aokiränigele Põlva Nuurikeskusõn (Kesk 15, Põlva, kultuurikeskusõga saman majan) puulpäävä, 29. mail kell 9.00-17.00.

Tiidmises viil, et laulupido pääväl:

- **kl 10.00-10.30 omma' pressikeskusõn** laulu- ja rahvapido kõrraldaja' (projektijuht jt), kiä kõnõlõsõ', miä joba sünnüs ja miä päävä joosul sündümä nakkas
- **kl 16.30 om pressikeskusõn** kokkosaaminõ, kon saa värskit teedüst õdagudsõ pääkontsõrdi kottalõ.
- **käepaila' ja aokiränigu kaalakaardi** saa akrediteeringu iist kätte laulupido pressikeskusõst terve päävä joosul.

Pressikeskusõn saa pruuki arvutit ja internetti.

Oodami teid pidolõ!

Uma Pido kõrraldustoimkond